

Anàlisi

Antoni Segura i Mas

Historiador

UN FRACÀS D'OCCIDENT

El 7 d'octubre del 2001, la maquinària militar estatunidenca es posava en marxa invocant el concepte de "guerra justa" i el principi d'autodefensa de la carta de les Nacions Unides davant la negativa del règim talibà d'entregar els dirigents d'Al-Qaida responsables dels atemptats de l'11-S. L'aviació destruïa objectius a Kabul, camps d'Al-Qaida i centres de comunicacions davant la impotència de les poques i antiquades defenses antiàeris afganeses, mentre l'Aliança del Nord ocupava una rere l'altra les principals ciutats del país, fins que el 13 de novembre queia Kabul i el 7 de desembre es rendia el feu talibà de Kandahar. La guerra, amb un punt d'obscuritat ateses les diferències econòmiques i militars, havia durat dos mesos. De l'ocupació, se'n va encarregar la Força Internacional d'Assistència i de Seguretat (ISAF), sota comandament de l'OTAN, i del suport inicial del Regne Unit, França, Alemanya, el Canadà i Austràlia es va passar a una coalició que el 2011 incloïa cinquanta països i més de 130.000 soldats.

Vint anys després, els darrers soldats estatunidencs han abandonat l'Afganistan (molts dels altres països ja ho havien fet), una operació comparable a la sortida de Saigon del 30 d'abril del 1975. Al darrere, disset anys de violència insurreccional (els talibans combatien el govern afganès i les tropes estrangeres des del 2004) que han anorreat el país i han provocat centenars de milers de morts, i desenes de milers de milions de dòlars esmerçats. I, tanmateix, no s'ha assolit cap dels objectius amb què es va justificar l'ocupació: reconstrucció econòmica, estabilitat política i un règim polític homologable internacionalment, seguretat, igualtat de gènere, fi del tràfic d'opi... Per contra, l'Afganistan, destruït per la violència sectària i els senyors de la guerra,

la corrupció de l'administració i del govern i el desinterès de la comunitat internacional a finançar la reconstrucció, és avui un estat fallit que ha caigut com fruita madura en mans dels talibans.

De fet, amb la conquesta de Kandahar el 12 d'agost i de Herat, Mazar-e Sharif, Ghazni, Jalalabad... els dies posteriors, els talibans controlaven ja gairebé tot el país, incloses totes les ciutats importants i les capitals de província. El dia 15 van entrar a Kabul, i el president, Ashraf Ghani, va fugir del país. *Alea iacta est*. L'última ofensiva talibana ha durat un mes contra un exèrcit afganès que, sense la cobertura aèria ni el suport nord-americà, fugí en desbandada. Les negociacions obertes a Doha (Qatar) el 12 de setembre del 2020 entre el govern afganès i els talibans no van aturar els combats ni

Després de disset anys de violència que han anorreat el país, no s'ha assolit cap dels objectius amb què es va justificar l'ocupació

les desercions massives a les files governamentals. Ghani va acceptar les negociacions forçat per l'acord a què havia arribat el febrer del 2020 Donald Trump, en què el president nord-americà es comprometia a fer sortir les tropes estrangeres a mitjans del 2021 a canvi de vagues promeses dels talibans d'advocar per una pau justa i duradora, posar fi a la

El president dels EUA, Joe Biden, compareixent aquesta setmana per donar explicacions. Al costat, un talibà fa guàrdia a Kandahar. A sota, el portaveu dels talibans, Zabihullah Mujahid, en una compareixença de dimarts passat EFE

violència i avançar en la resolució del conflicte a través d'un acord polític negociat amb el govern afganès. Les negociacions, avalades per les Nacions Unides i l'OTAN, van tenir lloc sota la supervisió de la "Troika ampliada" (els EUA, Rússia, la Xina i el Pakistan, sense menystenir el paper de Qatar i la implicació de l'Àrabia Saudita). Del canvi d'escenari donen compte alguns moviments que ja s'albiren: deixant de banda el Pakistan, que sempre ha donat suport als talibans per tal de gaudir d'un règim aliat a Kabul que ofereixi profunditat estratègica davant una nova possible guerra amb l'Índia, els talibans han millorat relacions amb països de l'entorn com Rússia, l'Iran i algunes de les repúbliques de l'Àsia Central. D'altra banda, Doha no perd ocasió de projectar

un potent *soft power* de país modern, liberal i amb projecció internacional (organització del mundial de futbol del 2022, seu de les negociacions), en contraposició al paper de l'Aràbia Saudita en les darreres dècades en relació amb el terrorisme confessional, la guerra del Iemen i el respecte dels drets humans i les llibertats. Riad, tanmateix, s'erigeix en garant de la moderació de l'actual generació de talibans.

En suma, vint anys després de la invasió de l'Afganistan i amb un certa aquiescència internacional, un nou govern talibà governa a Kabul. A pesar de les promeses i les bones intencions, s'ha de veure si aquest nou govern talibà renunciarà a aplicar –com de moment no hi ha renunciat en algunes de les ciutats ocupades– la seva versió distorsionada i espúria de l'islam amb greus conseqüències per a la població civil i molt especialment per a les dones i les nenes, sotmeses a una brutal discriminació de gènere i excloses dels espais públics, de l'educació i del mercat laboral. Les conseqüències d'aquest no futur que s'albira després de més de quatre dècades de guerra (l'entrada de l'Exèrcit Roig al país va ser el 1979), ja s'han fet sentir en forma de 3,3 milions de desplaçats interns (400.000 des del gener) que s'afegeixen als 2,6 milions de desplaçats externs que hi havia a finals del 2020 (més del 85% acollits a Pakistan i l'Iran), segons l'ACNUR.

Un cop més, s'ha demostrat que en les noves guerres les potències militars guanyen la fase convencional, però perden les ocupacions

Un cop més, s'ha demostrat que en les noves guerres les potències militars guanyen la fase convencional del conflicte, però perden les ocupacions. Les víctimes, sempre, la població civil, mentre, en un gest indignat, alguns polítics europeus de Bèlgica, Dinamarca, Grècia i Àustria demanen repatriar els sol·licitants d'asil afganesos (570.000 des del 2015) per evitar una allau de refugiats com el que va provocar la guerra de Síria. Pere Aragonès, en canvi, en un gest que l'honora, ha ofert Catalunya com a terra d'acollida.